

ESTEPIREPORT

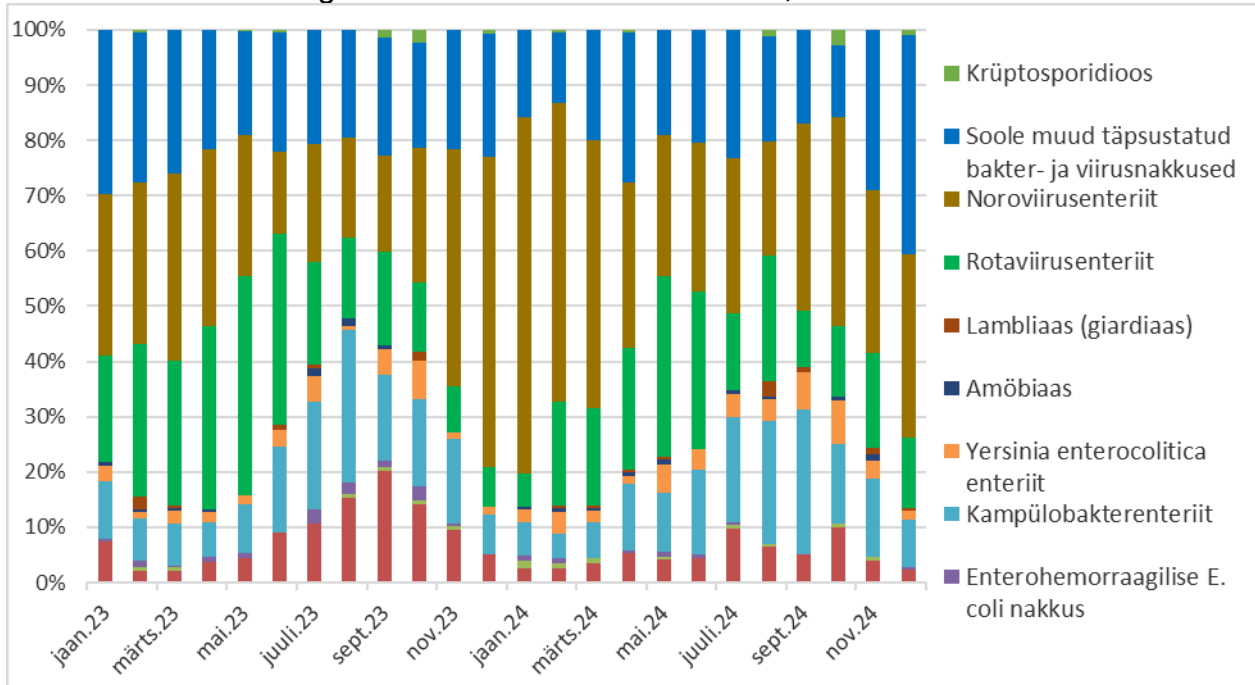
Nakkushaiguste esinemine Eestis

Valitud nakkushaiguste esinemine Eestis 2023. ja 2024. aastal

Nakkushaigused	2024. a		2023. a		Võrdlus
	Haigete arv	100 000 el. kohta	Haigete arv	100 000 el. kohta	
Kõhutüüfus/paratüüfused	1 / 3	0,1 / 0,2	1 / 0	0,1 / 0,0	
Salmonelloos	103	7,5	169	12,7	↓ 39,0%
Kampülobakterenteriit	270	19,8	270	20,3	
Rotaviirusenteriit	394	28,8	537	40,3	↓ 26,6%
Kõik soolenakkused	2212	161,9	2239	168,1	
Leetrid	4	0,3	4	0,3	
Läkaköha	250	18,3	30	2,3	↑ 8,3 korda
Meningokokknakkus	6	0,4	9	0,7	↓ 33,3%
Leegionärihaigus	22	1,6	20	1,5	↑ 10,0%
HIV-nakkus	133	9,7	183	13,7	↓ 27,3%
HIV-tõbi	9	0,7	11	0,8	↓ 18,2%
Puukentsefaliit	138	10,1	208	15,6	↓ 33,6%
Lyme'i tõbi (puukborrelioos)	3843	281,4	4520	339,4	↓ 15,0%
Viirushepatiitid kokku	211	15,4	232	17,4	↓ 9,0%
sh äge A-viirushepatiit	10	0,7	59	4,4	↓ 5,9 korda
äge B-viirushepatiit	2	0,1	4	0,3	
äge C-viirushepatiit	9	0,7	8	0,6	
äge E-viirushepatiit	8	0,6	4	0,3	↑ 2,0 korda
Listerioos	7	0,5	5	0,4	↑ 40,0%
Leptospiroos	19	1,4	14	1,1	↑ 35,7%
Botulism	0	0,0	0	0,0	
Brutselloos	0	0,0	0	0,0	
Ahvirõuged	0	0,0	0	0,0	

2024. aasta summaarne haigestumine soolenakkustesse ei muutunud märgatavalt võrreldes 2023. aastaga. Viirusliku etioloogiaga soolenakkused (rota-, noro-, adeno-, sapoviirusenteriit jm) moodustasid 67,0% soolenakkuste üldarvust (2023. aastal oli 67,7%).

Soolenakkustesse haigestumise struktuur kuude lõikes, 2023-2024

Võrreldes 2023. aastaga vähenes haigestumine

- salmonelloosi 39,0% võrra (2024. a 103 haigusjuhtu, 2023. a 169 haigusjuhtu),
- rotaviirusenteriiti 26,6% võrra (2024. a 394 haigusjuhtu, 2023. a 537 haigusjuhtu),
- enterohemorraagilise *E. coli* soolenakkusesse 2,1 korda (2024. a 10 haigusjuhtu, 2023. a 21 haigusjuhtu).

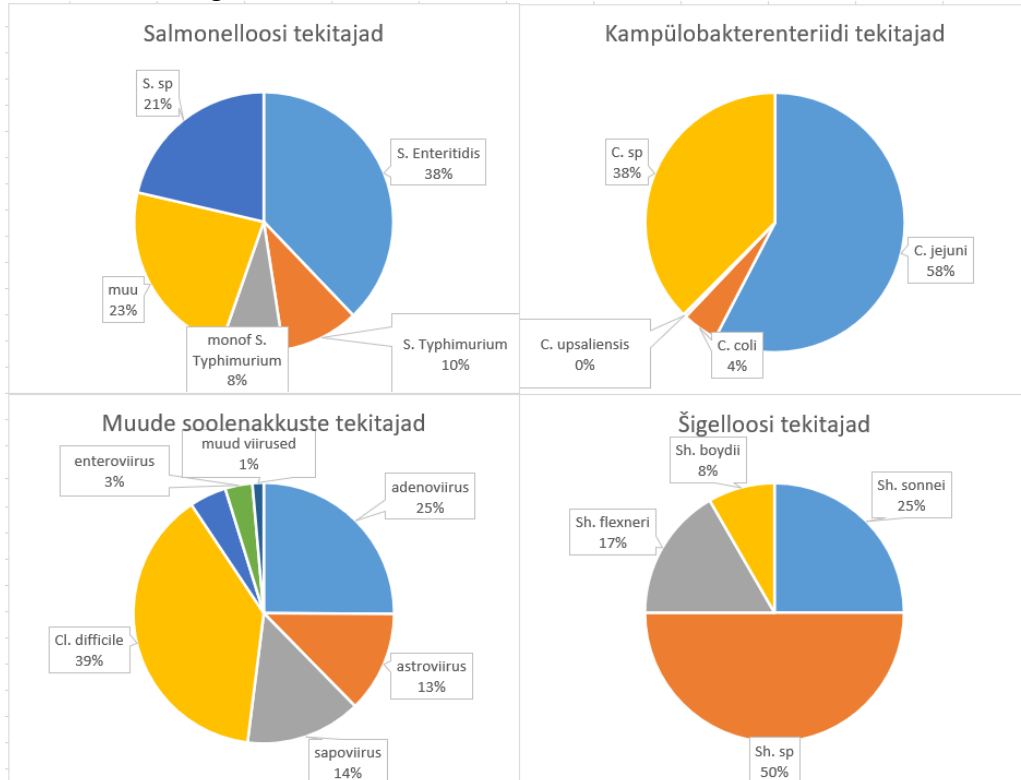
Võrreldes 2023. aastaga suurenes haigestumine

- šigelloosi 71,4% võrra (2024. a 12 haigusjuhtu, 2023. a 7 haigusjuhtu),
- *Yersinia enterocolitica* enteriiti 40,4% võrra (2024. a 80 haigusjuhtu, 2023. a 57 haigusjuhtu),
- noroviirusenteriiti 24,9% võrra (2024. a 803 haigusjuhtu, 2023. a 643 haigusjuhtu),
- lambliaasi 18,2% võrra (2024. a 13 haigusjuhtu, 2023. a 11 haigusjuhtu),
- amöbiaasi 22,2% võrra (2024. a 11 haigusjuhtu, 2023. a 9 haigusjuhtu),
- paratüüfustesse (2024. a kaks paratüüfuse A ja üks paratüüfuse B haigusjuht, 2023. a ei olnud).

Võrreldes 2023. a on võrdne või ei muutunud märgatavalt haigestumine

- kampülobakterenteriiti (2024. a 270 haigusjuhtu, 2023. a samuti 270 haigusjuhtu),
- soole muudesse bakter- ja viirusnakkustesse (2024. a 502 haigusjuhtu, 2023. a 505 haigusjuhtu),
- kõhutüüfusesse (2024. a üks haigusjuht, 2023. a samuti üks haigusjuht),
- krüptosporidioosi (2024. a 10 haigusjuhtu, 2023. a 9 haigusjuhtu).

Soolenakkuste etioloogiline struktuur, 2024. a

Piisknakkused

Võrreldes 2023. aastaga vähenes haigestumine

- **sarlakitesse** 3,3 korda (2024. a 423 haigusjuhtu, 2023. a 1414 haigusjuhtu),
- **tuulerõugetesse** 2,1 korda (2024. a 5116 haigusjuhtu, 2023. a 10815 haigusjuhtu),
- **mumps** 28,6% võrra (2024. a viis haigusjuhtu, 2023. a 7 haigusjuhtu),
- **meningokokknakkusesse** 33,3% võrra (2024. a kuus haigusjuhtu, 2023. a 9 haigusjuhtu),
- **muudesse viirusentsefaliiti ja -meningiiti** 13,8% võrra (2024. a 25 haigusjuhtu, 2023. a 29 haigusjuhtu).

Võrreldes 2023. aastaga suurenes haigestumine

- **lääkõhasse** 8,3 korda (2024. a 250 haigusjuhtu, 2023. a 30 haigusjuhtu),
- **leegionärihaigusesse** 10,0% võrra (2024. a 22 haigusjuhtu, 2023. a 20 haigusjuhtu),
- **pneumokokknakkusesse** 63,8% võrra (2024. a 285 haigusjuhtu, 2023. a 174 haigusjuhtu), sh 2024. a esines 76 **pneumokokkseptitseemiat** (2023. a 49 haigusjuhtu), viis **pneumokokkmeningiiti** (2023. a samuti viis haigusjuhtu),
- **H. Influenzae nakkusesse** 63,0% võrra (2024. a 88 haigusjuhtu, 2023. a 54 haigusjuhtu), sh 2024. a esines neli **H. Influenzae septitseemiat** (2023. a oli kaks) ja kaks **H. Influenzae meningiiti** (2023. a oli üks haigusjuht).

Võrreldes 2023. a on võrdne või ei muutunud märgatavalt haigestumine

- **leetritesse** (2024. a neli haigusjuhtu, 2023. a samuti neli haigusjuhtu).

2024. aastal ei esinenud ühtegi **difteeria** ja **punetiste** haigusjuhtu (2023. aastal samuti ei olnud).

HIV-nakkus ja HIV-tõbi

2024. aastal avastatud HIV-nakkuse arv vähenes 27,3% võrra, diagnoositi 9 HIV-tõve juhtu.

Puukidega levivad nakkushaigused

Võrreldes 2023. aastaga vähenes Lyme'i tõppe ehk puukborrelioosi haigestumine 15,0% võrra (2024. a 3843 haigusjuhtu, 2023. a 4520 haigusjuhtu). Võrreldes 2023. aastaga vähenes puukentsefaliiti haigestumine 33,6% võrra (2024. a 138 haigusjuhtu, 2023. a 208 haigusjuhtu).

Lyme'i tõve ja puukentsefaliidi esinemine 2024. aastal

Piirkond	Lyme'i tõbi ehk puukborrelioos		Puukentsefaliit	
	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta	Registreeritud haigete arv	Haigestumus 100 000 elaniku kohta
Tallinn	991	218,3	39	8,6
Harjumaa	557	302,4	16	8,7
Hiiumaa	53	625,4	2	23,6
Ida-Virumaa	30	39,9	1	1,3
Narva	7	12,0	3	5,2
Jõgevamaa	93	335,3	6	21,6
Järvamaa	64	212,8	2	6,7
Läänemaa	85	410,9	5	24,2
Lääne-Virumaa	172	288,6	7	11,7
Põlvamaa	87	362,0	3	12,5
Pärnumaa	356	407,2	19	21,7
Raplamaa	150	440,7	2	5,9
Saaremaa	505	1582,1	11	34,5
Tartumaa	439	270,3	13	8,0
Valgamaa	21	74,7	3	10,7
Viljandimaa	154	337,4	4	8,8
Võrumaa	79	230,2	2	5,8
Kokku	3843	281,4	138	10,1

Viirushepatiitidid

2024. aasta summaarne haigestumine viirushepatiitidesse on võrreldes 2023. aastaga vähenenud 9,0% võrra. Kroonilise B-viirushepatiidi haigusjuhtude osakaal moodustab 15,6% ja kroonilise C-viirushepatiidi osakaal 69,7% registreeritud viirushepatiitide üldarvust.

Võrreldes 2023. aastaga vähenes haigestumine

- A-viirushepatiiti 5,9 korda (2024. a 10 haigusjuhtu, 2023. a 59 haigusjuhtu),
- ägedasse B-viirushepatiiti (2024. a kaks haigusjuhtu, 2023. a neli haigusjuhtu).

Võrreldes 2023. aastaga suurenes haigestumine

- E-viirushepatiiti 2,0 korda (2024. a 8 haigusjuhtu, 2023. a neli haigusjuhtu),

- kroonilisse C-viirushepatiiti 23,5% võrra (2024. a 147 haigusjuhtu, 2023. a 119 haigusjuhtu),
- kroonilisse B-viirushepatiiti 13,8% võrra (2024. a 33 haigusjuhtu, 2023. a 29 haigusjuhtu).

Võrreldes 2023. aastaga võrdne või ei muutunud märgatavalt haigestumine

- ägedasse C-viirushepatiiti (2024. a 9 haigusjuhtu, 2023. a 8 haigusjuhtu).

Sugulisel teel levivad nakkushaigused

Võrreldes 2023. aastaga vähenes haigestumine

- süüfilisse 8,0% võrra (2024. a 46 haigusjuhtu, 2023. a 50 haigusjuhtu),
- gonokokknakkusesse 20,1% võrra (2024. a 111 haigusjuhtu, 2023. a 139 haigusjuhtu),
- suguliselt levivatesse klamüüdiahaigustesse 17,9% võrra (2024. a 814 haigusjuhtu, 2023. a 991 haigusjuhtu).

Muud nakkushaigused

2024. aastal registreeriti

- 30 neerusündroomiga hemorraagilist palaviku (2023. a oli 19 haigusjuhtu),
- 19 leptospiroosi (2023. a oli 14 haigusjuhtu),
- 18 Denge palaviku (2023. a oli 8 haigusjuhtu),
- 7 listerioosi (2023. a oli viis haigusjuhtu),
- 7 tulareemiat (2023. a oli neli haigusjuhtu),
- üks teetanus (2023. oli samuti üks haigusjuht),
- kuus malaariat (2023. oli üks haigusjuht),
- kolm ehhinokokoosi (2023. a ei olnud).

Reisimisega seotud nakkushaigused

2024. aastal esines 198 reisimisega seotud nakkushaigust, 2023. aastal oli 163 haigusjuhtu.

Reisimisega seotud nakkushaigused, 2024. a

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
Amöbiaas	1	Kenya
A-viirushepatiit	2	Colombia, Uganda
C-viirushepatiit, krooniline	3	Ukraina
Denge palavik	18	Brasiilia 1, Curacao 1, Dominikaani Vabariik 1, Indoneesia 8, Maldiivid 1, Prantsusmaa 1, Tai 4, Vietnam 1
Enterohemorraagilise <i>E. coli</i> nakkus	2	Aserbaidžaan, Egiptus
E-viirushepatiit	1	Hispaania
Gonokokknakkus	3	Läti, Maroko, Tai
<i>Haemophilus influenzae</i> nakkus	2	Egiptus, Suurbritannia
Neerusündroomiga hemorraagiline palavik	1	Soome
Jersinioos	4	Mehhiko 1, Norra 1, Soome 2

Haigus	Imporditud haigusjuhtude arv	Riigid, kus toimus nakatumine
Kampülobakterenteriit	20	Aserbaidžaan 2, Austria 1, Bulgaaria 2, Hispaania 1, Holland 1, India 1, Indoneesia 1, Läti 2, Maroko 1, Portugal 1, Suurbritannia 1, Tai 1, Tšehhi 1, Türgi 3, Valgevene 1
Klamüüdiahaigused, suguliselt levivad	2	Maroko, Saksamaa
Krüptosporidioos	4	Madagaskar 1, Soome 1, Türgi 2
Kõhutüüfus	1	Tansaania
Lamblias	2	Küpros, Lõuna-Aafrika Vabariik
Leegionärihaigus	2	Ameerika Ühendriigid, Poola
Leetrid	2	Iirimaa, Ukraina
Leptospiroos	2	Iirimaa, Indoneesia
Läkakõha	10	Leedu 2, Läti 2, Prantsusmaa 1, Rootsi 1, Rumeenia 1, Soome 1, Türgi 2
Lyme'i tõbi	18	Ameerika Ühendriigid 1, Norra 2, Poola 1, Prantsusmaa 2, Rootsi 3, Rumeenia 1, Soome 6, Suurbritannia 1, Ukraina 1
Malaaria	6	Kamerun 1, Nigeeria 1, Tansaania 4
Noroviirusenteriit	20	Albaania 1, Egiptus 4, Hispaania 2, Indoneesia 1, Kasahstan 1, Kreeka 2, Leedu 1, Tai 1, Türgi 6, Ukraina 1
Paratüüfus A	2	Bangladesh, India
Pneumokokknakkus	1	Poola
Puukentsefaliit	2	Soome
Rotaviirusenteriit	15	Egiptus 3, Indoneesia 1, Malta 1, Montenegro 1, Soome 1, Tai 2, Türgi 5, Vietnam 1
Salmonelloos	22	Bulgaaria 1, Horvaatia 1, Itaalia 1, Lõuna-Korea 1, Läti 1, Saksamaa 1, Türgi 8, Tai 4, Tansaania 1, Valgevene 1, Venemaa 2
Sarlakid	1	Egiptus
Soolenakkused, muud	6	Aserbaidžaan 2, Egiptus 2, Indoneesia 1, Türgi 1
Süüfilis	2	Hispaania, Ukraina
Šigelloos	9	Austria 1, Benin 1, Cabo Verde 1, Egiptus 3, Kenya 1, Mehhiko 1, Tansaania 1
Tuulerõuged	11	Egiptus 1, El Salvador 1, Gruusia 1, Hispaania 1, Kreeka 1, Montenegro 1, Norra 1, Tai 2, Türgi 1, Ukraina 1
Viirusmeningiit	1	Malaisia
KOKKU	198	

Andmed Eestis esinenud nakkushaiguste kohta põhinevad nakkushaiguste registri (NAKIS) andmetel. Nakkushaigustesse haigestumise andmed on avaldatud Terviseameti kodulehel

<https://www.terviseamet.ee/nakkushaigused/statistika>

HIV-nakkuse statistika

<https://www.terviseamet.ee/nakkushaigused/statistika/hiv-nakkus>

Puukidega levivatesse haigustesse haigestumine

<https://www.terviseamet.ee/nakkushaigused/statistika/puugihaigused>

Ülemiste hingamisteede viirusnakkused, sh koroonaviiruse andmestik

<https://www.terviseamet.ee/nakkushaigused/statistika/ulemiste-hingamisteede-viirusnakkused>

NAKKUSHAIGUSTE ESINEMINE EUROOPAS ja MAAILMAS

Poliomüeliit (lastehalvatus)

Endeemiline lastehalvatus likvideeriti WHO Euroopa regioonis enam kui 20 aastat tagasi. Vaktsiin-derivaat polioviiruse poolt põhjustatud üksikud lastehalvatuse juhtumid esinesid Ukrainas 2021. aastal ja Iisraelis 2023. aastal.

Viimase nelja kuu jooksul avastati neljas Euroopa riigis (Hispaanias, Poolas, Saksamaal ja Soomes) reoveeproovides vaktsiin-derivaat polioviirust (VDPV2). Avastatud viirus on geneetiliselt seotud Nigeerias tuvastatud viirustüvega, mis ringleb siiani mitmes Aafrika riigis.

Hispaania

22. septembril tuvastas Kataloonia piirkondlik labor VDPV2 reoveeproovis.

Barcelonas on võetud järgmised meetmed: tervisehoiatus ja järelevalve tugevdamine, täiendav proovide võtmine, vaktsineerimisega hõlmatus kohta lisaandmete kogumine (Kataloonias on laste vaktsineerimisega hõlmatus 3 doosiga üle 95%), vaktsineerimise tugevdamise strateegia kasutusele võtmine (vt täpsemalt <https://salutpublica.gencat.cat/ca/detalls/Article/poliovirus-circulant-aigues>).

Saksamaa

VDPV2 on tuvastatud novembrikuus reoveeproovides mitmes Saksamaa kohtades (sh München, Köln ja Bonn). Saksamaal on poliomüeliidi vastu vaktsineerimise hõlmatus 2-aastastel ca 92-93%, kokku on vaktsineeritud 77-81% lastest. 6-aastastel lastel on revaktsineerimisega hõlmatus 88-90%.

Poola

11. detsembril 2024. a avastati reoveeproovis PV2 Rzeszówis (Alam-Karpaatide vojevoodkonna pealinn). Poolas on hõlmatus vaktsineerimisega poliomüeliidi vastu laste seas 84-90%.

Soome

Soomes Tampere piirkonnas on reovee proovis leitud VDPV2.

Olukord Eestis

Kõrgeim haigestumine oli Eestis 1958. aastal - registreeriti 986 poliomüeliidi haigusjuhtu (82 / 100 000 el. kohta). 78,3%-l haigestunutest oli paralüütiline haigusvorm. Suremus moodustas 3,3-3,4%. Kaks viimast poliomüeliidi haigusjuhtu registreeriti Eestis 1961. aastal.

Alates 1958. aastast hakati Eestis massiliselt vaktsineerima lapsi ja alla 45-aastaseid täiskasvanuid. 1959. a vaktsineeriti 631 265 inimest vanuses 2 kuud kuni 45 aastat. Soovi korral vaktsineeriti ka vanemaid inimesi. Kasutusel oli poliomüeliidi nõrgestatud suukaudne elusvaktsiin (OPV). Alates 2008. a kasutatakse Eestis inaktiveeritud poliovaktsiin (IPV), mis sisaldab inaktiveeritud polioviiruseid ning ei põhjusta haigestumist ega viiruse väljutamist väliskeskkonda. IPV vaktsiini manustatakse lastele kas mono- või liitvaktsiini koosseisus. Lapsi vaktsineeritakse viie doosiga vanuses 3, 4,5, 6 kuud ning 1,5-2 ja 6-7 aastat. Vaktsiini kaitseefektiivsus on 99%, vaktsineerimisjärgne immuunsus on pikaajaline.

Eestis toimub ägeda lõdva halvatusse seire haiglates ning pidevalt keskkonna (reovee) seire polioviiruste suhtes.

Viimati Eestis reovees avastati vaktsiin-derivaat polioviiruseid 2008., 2012. ja 2013. aastal.

Peamised poliomüeliidi esinemise riskifaktorid Eestis:

1. madal hõlmatus IPV vaktsineerimisega laste seas (hõlmatus 3 doosiga 2-aastastel on 82,9%);
2. madal hõlmatus revaktsineerimisega koolilastel (hõlmatus 5 doosiga 8-aastastel on 79,2%);
3. nakkuse sissetoomise oht - Eesti elanike reisimine polio suhtes ohustatud piirkondadesse ja migrandid ohustatud piirkondadest.

Inimese metapneumoviirus (hMPV)

Hiina Haiguste ennetamise ja kontrolli keskus on teatanud inimese metapneumoviiruse (hMPV) nakkuste sagenemisest 14-aastaste ja nooremate laste seas Hiinas, kuid selle tõusu täpne põhjus on ebaselge. Haiguse kulg varieerub asümptomaatilisest vormist bronhioliidini. Kuigi Hiinas on teatatud juhtude sagenemisest, ei ole praegu tõendeid, et see viirus põhjustaks raskemaid haigusjuhte või oleks muutunud ohtlikumaks kui varem.

hMPV kuulub ülemiste hingamisteede viirusnakkuste hulka. Eestis tuvastatakse aastas ligikaudu 300 hMPV juhtumit, peamiselt sügis- ja talvekuudel.

Terviseamet uurib ja jälgib hMPV levikut ja olukorda iganädalaselt ülemiste hingamisteede ägedate respiratoorsete nakkuste valimipõhise uuringu (sentinelseire) kaudu.

Detsembris tuvastati laboratoorselt 24 juhtumit, millest 39% olid vanuserühmas 0-4 aastat ning 35% vanuses 60 aastat ja vanemad. Muudes vanuserühmades registreeriti üksikuid juhte.

hMPV võib avalduda sarnaselt teiste hingamisteede haigustega, alates nohust ja köhast kuni palaviku ja hingamisraskusteni. Ohustatud rühmad:

- väikelapsed, eriti alla 2-aastased,
- eakad inimesed,
- raskete krooniliste haigustega isikud (nt krooniline kopsuhaigus, südamehaigus),
- Immuunpuudulikkusega patsiendid.

Nendel riskirühmadel võib hMPV põhjustada raskemaid haigusvorme, nagu bronhiit või kopsupõletik, mis võivad vajada haiglaravi.

Spetsiifilist viirusevastast ravi hMPV vastu pole ning ravil tegeletakse sümptomite leevendamisega.

Ennetusmeetmed: peamine meede on kontaktide vähendamine - haigena püsi kodus.

Riskirühma kuuluvatel inimestel vältida rahvarohkeid kohti või kanda seal maski. Järgida rangelt käte- ja hingamisteede hügieeni.